

การพัฒนาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้การส่งเสริมความสุขในการเรียนรู้ของนักเรียน โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม

A Development of Students' Learning Happiness Supporting Factors and Indicators of Chulalongkorn Demonstration Primary School

กรองทิพย์ นาควิเชตร¹, ทินกร บัวพูล², พัชรี วรจรัสรังสี³, ณัฐ นาควิเชตร⁴,
สุชาดา นาควิเชตร⁵

คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา¹, โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม^{2,3}
บริษัทอินโนวิส โซลูชั่น จำกัด ,ธนาคารไทยพาณิชย์ สำนักงานใหญ่

Krongtip Nakvichet¹, Tinnakorn Bourpul², Patcharee Voracharusungsi³,
Nat Nakwichet⁴, Suchada Nakwichet⁵

E-mail: Krongtip.Nakvichet@gmail.com¹, E-mail: tbawphul@gmail.com²

E-mail: kaipatcha@gmail.com³, E-mail: nat.nakwichet@gmail.com⁴

E-mail: suchada.nakwichet@gmail.com⁵

Received: January 14, 2021; Revised: May 5, 2021; Accepted: May 7, 2021

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์คือ เพื่อพัฒนาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้การส่งเสริมความสุขในการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนสาธิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม ดำเนินการวิจัยทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลและกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 6 ใช้เครื่องมือที่มีคุณภาพระดับดี รวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์นักเรียนจำนวน 32 คน และการตอบแบบสอบถามของนักเรียนจำนวน 313 คน วิเคราะห์หาจำนวนองค์ประกอบด้วยวิธีสกัดตัวประกอบหลัก ค้นหาตัวบ่งชี้การส่งเสริมความสุขในการเรียนรู้ของนักเรียน พบว่า องค์ประกอบหลักและตัวบ่งชี้การส่งเสริมความสุขในการเรียนรู้ของนักเรียน มี 10 องค์ประกอบ มีตัวบ่งชี้ซึ่งสามารถส่งเสริมความสุขในการเรียนรู้ของนักเรียน ได้ร้อยละ 61.017 ดังนี้ 1) ลักษณะสภาพแวดล้อมชุมชนและโรงเรียน สิ่งอำนวยความสะดวกและบุคคล สนับสนุนการเรียนรู้ 2) ครอบครัวเป็นแบบอย่าง ให้ความรัก ยอมรับ อบรมสั่งสอนและสนับสนุน 3) การพึ่งพาอาศัยกันในกลุ่มเพื่อน 4) การบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ในโรงเรียน 5) สมรรถนะ คุณลักษณะ จิตใจ อารมณ์ของตัวนักเรียนเอง 6) คุณลักษณะของอาจารย์ในการเป็นผู้ชี้แนะ 7) สัมพันธภาพระหว่างเพื่อนกับนักเรียน 8) การจัดการเรียนการสอน 9) การจัดช่องทางติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครองและสนับสนุนจิตใจในการเรียนรู้ 10) การเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียนและการเอื้อโอกาสการทำกิจกรรม

คำสำคัญ: องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ การส่งเสริมความสุขในการเรียนรู้ นักเรียนโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม

ABSTRACT

The purpose of this study was to develop the learning happiness supporting factors and indicators for Chulalongkorn University Demonstration Primary School students. The

study employed qualitative and quantitative research methods. Participants and the target groups were students of Pratomsuksa 5 - 6. The data were collected by an interview of 32 students and a set of questionnaire answered by 313 students. The data were analyzed using Principal Component Factoring to look for the number of factors and indicators supporting the students' learning happiness. Results found that there were 10 factors in which altogether comprise 61.017% of the factors, with students' learning happiness indicators as follows: 1) Community and school environment, facilities and personnel supporting learning factor, having 13 indicators. 2) Family factor as role model, giving love, acceptance, guidance, and support, having 8 indicators 3) Peer factor giving support among one another, having 6 indicators. 4) Learning support management factor, having 7 indicators. 5) Capabilities and personal attributes of learners factor, having 9 indicators. 6) Teacher's ability in giving guidance factor, having 5 indicators. 7) Peers relations factor, having 4 indicators. 8) Learning and teaching factor, having 4 indicators. 9) School – parents communication and learning encouragement factor, having 3 indicators. 10) Students' engagement in activities and opportunities given to participate in activities, having 3 indicators.

KEYWORDS: Factors and Indicators, Students' Learning Happiness Support, Chulalongkorn University Demonstration Primary School Students

บทนำ

การจัดการเรียนรู้ทุกระดับการศึกษา พึงเน้นให้ผู้เรียนมีความสุข สนุกกับการเรียนรู้ อยากรู้ อยากรู้อยากเรียนเป็นเบื้องต้น แล้วจึงพัฒนาทักษะการทำงานควบคู่กับการพัฒนาองค์ความรู้ (ธีระ รุญเจริญ, 2562ก) เริ่มจากพัฒนาผู้เรียนให้มีฉันทะ คือความอยากที่จะทำสิ่งดีงามในการเรียนรู้ (สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ [ป.อ. ปยุตฺโต], 2562) เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะของคนไทยในอนาคตที่พึงมี คุณลักษณะเด่น คือ มีคุณธรรมนำความรู้ สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข มองกว้าง คิดไกล ใฝ่สูง มุ่งทำงานและสร้างความเชี่ยวชาญในชีวิต คิดเป็นอย่างสร้างสรรค์ รักการเรียนรู้และเรียนรู้ด้วยตนเองตลอดชีวิต รู้จักคิด ประดิษฐ์สิ่งใหม่ รักการทำงาน รักการเปลี่ยนแปลง รอบรู้ภาษาสากล ใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ได้ดี เข้าใจวัฒนธรรมนานาชาติ มีค่านิยมสากล และสามารถบูรณาการวิถีชีวิตไทยกับสังคมสากลอย่างมีความสุข (ธีระ รุญเจริญ, 2562ข) มีหลายคุณลักษณะที่เพิ่มเติมจากคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่กำหนดในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่ง

มีการปรับปรุงครั้งใหญ่ใน พ.ศ. 2560 อีกทั้งสถานศึกษาจะต้องสร้างหลักสูตรที่พัฒนาผู้เรียนให้มีปัญหาหลากหลาย มีทักษะที่สำคัญในการดำรงชีวิต เป็นพลเมืองดีที่เข้มแข็ง เพื่อสันติสุข ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรมเพื่อสังคมที่มั่นคง ยั่งยืน เป็นบุคคลเรียนรู้ เพื่อสร้างงานและคุณภาพชีวิตที่ดี บนพื้นฐานค่านิยมร่วมที่ดี มีลักษณะนิสัยและคุณธรรมพื้นฐานที่เป็นความดีงาม ตอบสนองเป้าหมายการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยในยุคปัจจุบัน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2561; กมล รอดคล้าย, 2562) แต่ละสถานศึกษาจำเป็นต้องมีเอกลักษณ์และมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีอัตลักษณ์ที่คาดหวัง

โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถมมีการบริหารจัดการหลักสูตรแบบ “Fun Find Focus” มุ่งจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนเรียนรู้อย่างสนุกสนานหาสิ่งที่นักเรียนชอบที่จะเรียนรู้ และค้นพบสิ่งที่นักเรียนชอบที่จะเรียนรู้และพัฒนาต่อยอดออกไป จัดให้มีรายวิชาเลือกเสรี ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามความสมัครใจ (โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม, 2562ก) ซึ่งน่าจะทำให้ผู้เรียนมีความรู้สึกที่ดีเมื่อได้รับการตอบสนองตาม

ต้องการ (Maslow, 1998) เกิดความพึงพอใจและเห็นประโยชน์ที่จะเกิดในอนาคต นำไปสู่ความสุขในการเรียนรู้ (กรมสุขภาพจิต, 2554) และยังอาจเกี่ยวข้องกับปัจจัยอื่น ๆ ประกอบกัน อันอาจเกิดจากการเรียนรู้ที่เห็นคุณค่าของสิ่งที่เรียนรู้ (พระไพศาล วิสาโล, มปป.) ในกระบวนการเรียนรู้ที่โรงเรียนจัดให้นักเรียนได้มีโอกาสทั้งเรียนรู้ในห้องเรียน นอกห้องเรียน และเรียนรู้สิ่งที่ชอบเพิ่มเติม ล้วนเป็นโอกาสในการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อน อาจารย์ และชุมชน นอกจากนี้ความสุขในการเรียนรู้ยังเกี่ยวข้องกับความฉลาดและพันธุกรรมของนักเรียนด้วย (Mineo, 2017) รวมทั้งความสนใจใฝ่รู้ของนักเรียน ความพึงพอใจในตนเอง และทัศนคติต่อการเรียนรู้ (ปีทมา ทองสม, 2554) ซึ่งยังอาจมีปัจจัยอื่น ๆ ที่ทำให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยความสุขอันจะทำให้เรียนรู้ได้ดี ก่อให้เกิดพลังขับเคลื่อนในการเรียนรู้ (วิชัย วงษ์ใหญ่ และ มารุต พัฒผล, 2562ก) เกี่ยวเนื่องกับบริบทของโรงเรียน สภาพการสนับสนุนการเรียนรู้ของครอบครัว กลุ่มเพื่อน อาจารย์ผู้สอน และอื่น ๆ ประเด็นสำคัญเหล่านี้เป็นเรื่องสำคัญที่โรงเรียนให้ความสำคัญ พัฒนาการจัดการเรียนรู้อย่างสอดคล้องกับวิสัยทัศน์โรงเรียนในการเป็นสถาบันการศึกษามาตรฐานสากล มุ่งพัฒนาองค์ความรู้ นวัตกรรมและงานบริหาร เพิ่มพูนศักยภาพของนักเรียน ท้นต่อการเปลี่ยนแปลง (โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม, 2560)

การจัดการศึกษาให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยความสุข สนุก ค้นหาสิ่งที่นักเรียนชอบที่จะเรียนรู้และค้นพบสิ่งนักเรียนชอบ ผนวกกับปัจจัยอื่น ๆ หลายประการ ได้แก่ ด้านตัวนักเรียนเองที่มีความพึงพอใจในการเรียน สนใจใฝ่รู้ มีทัศนคติดีต่อการเรียน มีเพื่อนที่สนับสนุนซึ่งกันและกันในการเรียนรู้ ในโรงเรียนที่จัดการเรียนรู้ที่น่าสนใจ มีครูอาจารย์ที่ดีพร้อมทั้งมีครอบครัวที่อบอุ่นพร้อมและสนับสนุนแวดล้อมด้วยชุมชนที่เป็นมิตร สุขสงบ และมีสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ (ฐิติยา อัลอิตร์สี, 2551; ปีทมา ทองสม, 2554; สำราญ สิริภคมงคล ศิริเดช สุชีวะ และโชติกา ภาชีผล, 2556; ธารณ์ ทองอก ภารดี อนันตนาวิ สุขุม มูลเมือง คุณวุฒิ คนฉลาด , 2557 :

1-17; สำอางค์ สุดสะอาด สมศักดิ์ ลีลา สุรินทร์ สุทธิธาทิพย์, 2560; Talebzadeh & Samkan, 2011) นอกจากนี้ยังเกี่ยวข้องกับสภาพปัจจุบันและบริบทของการจัดการศึกษาของโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม ซึ่งโรงเรียนได้มีการศึกษาความสุขของนักเรียนทุกระดับชั้นในโรงเรียน พบว่านักเรียนส่วนใหญ่มีความสุข (โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม, 2563) เป็นเบื้องต้น อย่างไรก็ตามควรมีการศึกษาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ความสุขในการเรียนรู้ของนักเรียน ที่น่าจะปรากฏชัดในระดับชั้นที่ใกล้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียน ซึ่งได้เรียนรู้ในโรงเรียนใกล้ความอ้อมตัว เพื่อประโยชน์ในการจัดการศึกษาให้เป็นไปตามเป้าหมายของโรงเรียนที่มุ่งให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามหลักสูตรอย่างมีความสุข ได้เรียนสิ่งที่ชอบและต้องการ และได้ค้นพบความสามารถหรือศักยภาพของแต่ละคนอันอาจเป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตและการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น สู่การกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย

วัตถุประสงค์

เพื่อพัฒนาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้การส่งเสริมความสุขในการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ได้สารสนเทศองค์ประกอบและตัวบ่งชี้การส่งเสริมความสุขในการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม
2. ได้สารสนเทศเบื้องต้นที่สามารถประยุกต์สู่การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขของนักเรียนของโรงเรียนระดับประถมศึกษาที่มีบริบทใกล้เคียงกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ ตลอดกระบวนการวิจัยดำเนินงานตามหลักจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ดังต่อไปนี้

ประชากรและผู้ให้ข้อมูล

ประชากร คือ นักเรียนโรงเรียนสาธิต
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม

ผู้ให้ข้อมูลและกลุ่มตัวอย่าง

ผู้ให้ข้อมูลเชิงคุณภาพ คือ นักเรียนชั้น
ประถมปีที่ 6 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ฝ่ายประถม ในช่วงปลายปีการศึกษา 2562 จำนวน
35 คน ได้จากการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย กระจายใน
ทุกห้องเรียน และผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้หรือ
ประสบการณ์เกี่ยวกับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน
และมีความรู้หรือประสบการณ์ในการศึกษาความสุข
ในการเรียนรู้ จำนวน 9 คน

กลุ่มตัวอย่างให้ข้อมูลเชิงปริมาณ คือ
นักเรียนที่กำลังศึกษาในระดับชั้นประถมปีที่ 5 และ
ประถมปีที่ 6 ที่ได้จากการกำหนดกลุ่มตัวอย่างตาม
ช่วงเวลา คือ นักเรียนชั้นประถมปีที่ 5 และ ประถม
ปีที่ 6 ในปีการศึกษา 2563 จำนวนชั้นเรียนละ 210
คน รวม 420 คน

การวิจัยดำเนินการเป็น 2 ขั้นตอนดังราย
ละเอียดต่อไปนี้

**ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาและกำหนดองค์
ประกอบและตัวบ่งชี้การส่งเสริมความสุขในการ
เรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม**

ขั้นตอนที่ 1 ดำเนินการโดย ศึกษาเอกสาร
และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้
ของนักเรียนเป็นกลุ่มอย่างไม่เป็นทางการ สัมภาษณ์
นักเรียนชั้นประถมปีที่ 6 ในช่วงปลายปีการศึกษา
2562 เก็บข้อมูลได้ 32 คน สู่การร่างองค์ประกอบ
และตัวบ่งชี้การส่งเสริมความสุขของนักเรียนโรงเรียน
สาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม แล้วจัด
ประชุมกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ 9 คน เพื่อตรวจสอบความ
เหมาะสมของร่างองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ความสุขใน
การเรียนรู้ แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ
พร้อมให้ข้อเสนอแนะ

เครื่องมือ

ประเภทและลักษณะของเครื่องมือ

(1) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยขั้นตอนที่ 1
เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ตรวจสอบ

คุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ได้ค่าเฉลี่ย
ความเหมาะสมของเครื่องมือระหว่าง 4.40 – 5.00
ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective
Congruence) ระหว่าง 0.80 – 1.00 นับว่ายอมรับ
ได้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2546) สำหรับเครื่องมือที่ใช้
ในจัดประชุมกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิเป็นแบบตรวจสอบ
คุณภาพของร่างองค์ประกอบและตัวบ่งชี้การส่งเสริม
ความสุขในการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนสาธิต
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม โดย
ผู้ทรงคุณวุฒิ เป็นแบบประเมินความเหมาะสม 5
ระดับ

การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลได้จาก
นักเรียนจำนวน 32 คน วิเคราะห์และสังเคราะห์
ข้อมูลเชิงคุณภาพ ส่วนการรวบรวมข้อมูลจาก
ผู้ทรงคุณวุฒิ 9 คน ตรวจสอบความเหมาะสมของร่าง
องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ และให้ข้อเสนอแนะ ได้
ค่าเฉลี่ยความเหมาะสมระดับมากถึงมากที่สุด
ระหว่าง 4.24 – 5.00 นับเป็นเครื่องมือที่มีคุณภาพดี
(บุญชม ศรีสะอาด, 2546 : 162) เก็บรวบรวมข้อมูล
จากการประชุม พร้อมข้อเสนอแนะนำสู่การสร้าง
แบบสอบถามการวิจัยในขั้นตอนต่อไป

**ขั้นตอนที่ 2 การทดลองตัวบ่งชี้เพื่อหาค่าความ
เชื่อมั่นและอำนาจจำแนกของเครื่องมือ และ
วิเคราะห์องค์ประกอบ (Exploratory Factor
Analysis : EFA)**

การทดลองตัวบ่งชี้เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นและ
อำนาจจำแนกของเครื่องมือ คณะผู้วิจัยนำ
องค์ประกอบและตัวบ่งชี้การส่งเสริมความสุขในการ
เรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม ที่ผ่านการตรวจสอบความ
เหมาะสมโดยผู้คุณวุฒิ สร้างเป็นแบบสอบถาม
ประมาณค่า 5 ระดับ ตามเกณฑ์เช่นเดียวกับขั้นตอน
ที่ 1 นำไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่
6 กลุ่มเดียวกับที่ให้สัมภาษณ์ ในการวิจัยขั้นตอนที่ 1
จำนวน 33 คน วิเคราะห์ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา
ของครอนบาค (Cronbach' s Alpha Coefficient)
จำแนกรายด้าน เท่ากับ 0.783 - 0.895 ในภาพรวม
เท่ากับ 0.929 และค่าอำนาจจำแนก อยู่ระหว่าง

0.21 – 0.73 เป็นแบบสอบถามที่มีคุณภาพดี ใช้ในการวิจัยได้ (ลัดดาวัลย์ เพชรโรจน์ และอัจฉรา ชานิ ประศาสน์, 2545) แล้วจึงรวบรวมข้อมูล ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างว่าเป็นไปตามองค์ประกอบและตัวบ่งชี้หรือไม่ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ นักเรียนที่กำลังศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ ประถมปีที่ 6 โดยใช้แบบสอบถามสภาพความเป็นจริงตามองค์ประกอบและตัวบ่งชี้การส่งเสริมความสุขในการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม จำนวน 70 ข้อ เป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ รวบรวมข้อมูลได้ 313 ชุด ซึ่งถือว่าดี (as good) (Comrey & Lee, 1992 cited in Pearson & Mundform, 2010 : 366) วิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis : EFA) จากแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ตรวจสอบความเหมาะสมของข้อมูลก่อนการวิเคราะห์องค์ประกอบ โดยพิจารณาความเหมาะสมของเมทริกซ์สหสัมพันธ์ก่อนการวิเคราะห์องค์ประกอบ ใช้ Bartlett's Test of Sphericity เพื่อทดสอบสมมติฐานว่าเมทริกซ์สหสัมพันธ์นั้นเป็น Identity Matrix หรือไม่ โดยพิจารณาจากค่าไค-สแควร์ ที่มีนัยสำคัญทางสถิติไม่น้อยกว่านัยสำคัญที่กำหนดจะปฏิเสธสมมติฐานที่ว่าเมทริกซ์สหสัมพันธ์เป็น Identity Matrix หากผลการทดสอบพบว่าปฏิเสธสมมติฐาน แสดงว่า ตัวแปรมีความสัมพันธ์กันเพียงพอที่จะใช้สถิติวิเคราะห์ตัวแปรพหุนามได้ และสามารถนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบต่อไปได้ (Hair & Others, 2006 : 115) แล้วทดสอบความเหมาะสมของข้อมูลในการวิเคราะห์องค์ประกอบ ด้วยค่าดัชนีไคเซอร์ - ไมเยอร์ - ออลคิน (The Kaiser – Mayer – Olkin Measure of Sampling Adequacy : MSA) ซึ่งเป็นดัชนีเปรียบเทียบขนาดของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่สังเกตได้ และขนาดของสหสัมพันธ์พาร์เซี่ยลระหว่างตัวแปรแต่ละคู่ ขจัดความแปรปรวนของตัวแปรอื่น ๆ ออกไปแล้ว ค่าที่เหมาะสมจะต้องมีค่ามากกว่า 0.50 และถ้าค่า KMO

ยิ่งเข้าใกล้ 1 จะเหมาะสมมากในการวิเคราะห์องค์ประกอบ จึงวิเคราะห์องค์ประกอบและตัวบ่งชี้การส่งเสริมความสุขในการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม โดยการวิเคราะห์เชิงสำรวจ สกัดปัจจัยเพื่อพิจารณาจัดกลุ่มตัวแปรด้วยวิธีวิเคราะห์องค์ประกอบหลัก (Principle Component Analysis : PCA) และใช้วิธีหมุนแกนแบบออร์โธโกนอล (Orthogonal) ด้วยวิธีแวนริแมกซ์ (Varimax) ดังนี้

ก. การกำหนดองค์ประกอบ ตามที่ Hair & Others (2006 : 122) เสนอเกณฑ์ว่า องค์ประกอบที่มีค่าไอเกนเกิน 1 คำนำน้หนักองค์ประกอบมีค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ประกอบกับ ที่ เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์ (เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์, 2555 อ้างถึงใน ธวัชชัย เก็นโนนกกอก และคณะ, 2559 : 98 - 106) ระบุว่า องค์ประกอบนั้นต้องมีตัวบ่งชี้อย่างน้อย 3 ตัวบ่งชี้ รวมทั้งที่ Hair & Others (2006 : 122) ได้ตั้งข้อสังเกตว่าการใช้ค่าไอเกนเป็นเกณฑ์ในการกำหนดองค์ประกอบจะมีความน่าเชื่อถือมากที่สุดเมื่อจำนวนตัวแปรอยู่ระหว่าง 20 – 50 ตัวแปร

ข. การพิจารณารายข้อ ใช้การพิจารณาความมีนัยสำคัญของน้ำหนักองค์ประกอบ ตามที่ Hair & Others (2006 : 127 - 128) เสนอไว้ 2 ลักษณะ คือ ความมีนัยสำคัญเชิงปฏิบัติการ (Practical Significance) และ ความมีนัยสำคัญเชิงสถิติ (Statistic Significance) กล่าวคือ กรณีพิจารณาความมีนัยสำคัญเชิงปฏิบัติการ (Practical Significance) เป็นเกณฑ์ในการคัดเลือกตัวแปรสามารถประเมินค่าน้ำหนักองค์ประกอบ 3 ระดับ คือ

- ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ ± 0.30 ถึง ± 0.40 เป็นค่าที่อยู่ในระดับต่ำที่สามารถตีความโครงสร้างของข้อมูล
- ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ ± 0.50 หรือมากกว่า จะได้รับการพิจารณาว่ามีนัยสำคัญในเชิงปฏิบัติ
- ค่าน้ำหนักองค์ประกอบเกินกว่า ± 0.70 เป็นตัวบ่งชี้ของโครงสร้างข้อมูลที่ได้มีการนิยามมาอย่างดี และเป็นจุดมุ่งหมายในการวิเคราะห์องค์ประกอบ

ในการพิจารณา ความมีนัยสำคัญเชิงสถิติ (Statistic Significance) ของค่าน้ำหนักองค์ประกอบ พิจารณาประกอบกับขนาดของกลุ่มตัวอย่าง เท่ากับ 330 อนุโลมให้วิเคราะห์ข้อมูลได้ สำหรับการพิจารณาข้อมูลรายข้อ คณะผู้วิจัยกำหนดใช้เกณฑ์ การพิจารณาคัดเลือกตัวบ่งชี้ที่มีค่าน้ำหนักตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ตามที่ Hair & Others (2006 : 129) เสนอไว้

สรุปผลการวิจัย

การวิเคราะห์หาจำนวนองค์ประกอบโดยการ สกัดองค์ประกอบด้วยวิธีสกัดตัวประกอบหลัก (Principal Component Factoring) เพื่อค้นหา จำนวนองค์ประกอบและตัวบ่งชี้การส่งเสริมความสุข ในการเรียนรู้ของนักเรียน โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม พบว่ามี 10 องค์ประกอบ โดยองค์ประกอบที่ 1 -10 มีค่า Eigenvalues เท่ากับ 7.455 ,4.580, 4.370, 4.295 ,4.137, 3.383, 2.580, 2.363, 2.348 และ 2.319 ตามลำดับ และเมื่อหมุน แกนแล้วพบว่าค่าร้อยละของความแปรปรวน เท่ากับ 12.024, 19.410, 26.458, 33.386, 40.059, 45.515, 49.676, 53.488, 57.276 และ 61.017 ตามลำดับ และมีค่าความแปรปรวนสะสมขององค์ประกอบทั้ง 10 องค์ประกอบ เท่ากับ 61.017 สามารถอธิบายได้ ว่า องค์ประกอบและตัวบ่งชี้การส่งเสริมความสุขในการ เรียนรู้ของนักเรียน โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม ทั้ง 10 องค์ประกอบ ซึ่งได้ ตัดตัวบ่งชี้ที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบต่ำกว่า 0.30 จำนวน 8 ตัวบ่งชี้ คงเหลือ 62 ตัวบ่งชี้ สามารถเป็น องค์ประกอบที่มีตัวบ่งชี้การส่งเสริมความสุขในการ เรียนรู้ของนักเรียน โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถมได้ร้อยละ 61.017 จึง เปรียบเทียบองค์ประกอบต้นแบบกับองค์ประกอบที่ ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการจัดเรียงลำดับตาม องค์ประกอบต้นแบบได้ 10 องค์ประกอบ ดังต่อไปนี้

1. องค์ประกอบลักษณะสภาพแวดล้อมชุมชน และโรงเรียน สิ่งอำนวยความสะดวกและบุคคล สนับสนุนการเรียนรู้ มี 13 ตัวบ่งชี้ สามารถอธิบาย ความแปรปรวนได้ร้อยละ 12.024 มีน้ำหนัก องค์ประกอบ ระหว่าง .790 - .404 ตามลำดับดังนี้

คือ 1) บุคคลในชุมชนมีความเป็นมิตร สุภาพ ว่างใจได้ 2) การจราจรรอบ ๆ โรงเรียน สะดวก ปลอดภัย 3) บริเวณรอบโรงเรียนมีอากาศดี อบอุ่น สุขภาพที่ดีของนักเรียน 4) บุคคลในชุมชนมีความ เป็นกันเอง มักเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีน้ำใจกับนักเรียน 5) ชุมชนรอบ ๆ หรือใกล้โรงเรียนมีความสงบ ปลอดภัย 6) ชุมชนรอบ ๆ หรือใกล้โรงเรียนมีแหล่ง เรียนรู้หลากหลาย มีสถานที่ให้นักเรียนได้เรียนรู้ เพิ่มเติม มีที่พักผ่อนหย่อนใจ 7) ชุมชนมีการส่งเสริม การเล่นกีฬา การออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ 8) โรงอาหาร ห้องพยาบาล ปลอดภัย บริการดี 9) บรรยากาศในโรงเรียน เน้นการแบ่งปัน ช่วยเหลือ กัน มากกว่าการแข่งขัน 10) โรงเรียนมีแหล่งเรียนรู้ ที่น่าสนใจ เอื้อต่อการคิดสร้างสรรค์ ทั้งที่เป็น ธรรมชาติ ศิลปะและวัฒนธรรม 11) โรงเรียนจัด กิจกรรม และหลักสูตรเสริมที่หลากหลาย สอดคล้อง กับความต้องการของนักเรียน 12) อาจารย์สร้างแรงบันดาลใจ กระตุ้นให้นักเรียนกระตือรือร้น กล้าคิด กล้าแสดงออก ทบทวนตนเอง และฝึกให้แก้ไขปัญหา 13) ระบบเทคโนโลยี การสื่อสารออนไลน์ ช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้เพิ่มขึ้น

2. องค์ประกอบครอบครัวเป็นแบบอย่างให้ ความรัก ยอมรับ อบรมสั่งสอน และสนับสนุน มี 8 ตัวบ่งชี้ สามารถอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 7.386 มีน้ำหนักองค์ประกอบ ระหว่าง .786 - .396 ตามลำดับดังนี้ 1) คนในครอบครัวของนักเรียนรักใคร่ กัน เป็นแบบอย่างที่ดี 2) ผู้ปกครองมีความยืดหยุ่น ไม่เข้มงวดจนเกินไป และให้อภัยแก่นักเรียนเสมอ 3) ผู้ปกครองรับฟังความคิดเห็น รับฟังปัญหา ให้ คำแนะนำอย่างมีเหตุผล ตักเตือนเมื่อทำผิด และ ชมเชยเมื่อนักเรียนประสบความสำเร็จ 4) ผู้ปกครอง ให้ความสำคัญกับนักเรียน ให้ความรัก ความอบอุ่น ว่างใจและเชื่อใจนักเรียน 5) ผู้ปกครองมักทำ กิจกรรมร่วมกับนักเรียน 6) ผู้ปกครองสอนให้ นักเรียนเป็นคนดี สอนมารยาท และวิธีการเข้าสังคม 7) ผู้ปกครองสนับสนุนการเรียนรู้ในเรื่องแปลกใหม่ สร้างสรรค์ ช่วยคิดงาน ช่วยสอนการบ้าน 8) ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมกับโรงเรียน

3. องค์ประกอบการพึ่งพาอาศัยกัน

ในกลุ่มเพื่อน มี 6 ตัวบ่งชี้ สามารถอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 7.048 มีน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง .727-.478 ตามลำดับดังนี้ 1) เพื่อนของนักเรียนให้คำปรึกษา คำแนะนำที่ดี ร่วมทุกข์ร่วมสุข เห็นอกเห็นใจ ไม่ทอดทิ้งกันเวลามีปัญหา 2) เพื่อนกระตุ้นให้นักเรียนได้เรียนรู้ ค้นคว้า ชักชวนให้ทำสิ่งดี ๆ 3) เพื่อนของนักเรียนให้ความช่วยเหลือให้กำลังใจกันโดยไม่ชักช้า 4) เพื่อนของนักเรียนส่วนใหญ่เป็นคนน่าคบ ให้อภัยกันและกัน ไม่แก่งแย่ง 5) เพื่อนของนักเรียนให้ความสนใจ และตั้งใจช่วยกันทำกิจกรรม งานกลุ่มสำเร็จ 6) เพื่อนมักพูดคุยกัน รับฟังเรื่องราวและปัญหาของนักเรียนระหว่างที่อยู่ในโรงเรียน

4. องค์ประกอบการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ในโรงเรียน มี 7 ตัวบ่งชี้ สามารถอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 6.928 มีน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง .626 - .347 ตามลำดับดังนี้ 1) โรงเรียนมีสิ่งอำนวยความสะดวก และรักษาความปลอดภัย 2) โรงเรียนจัดอาจารย์ที่เก่งให้มาสอนนักเรียน 3) โรงเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม การรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 4) โรงเรียนจัดกิจกรรมหลากหลายที่ส่งเสริมด้านความรู้ 5) โรงเรียนมีระเบียบแบบแผนที่ดี ช่วยให้นักเรียนมีวินัย นักเรียนภูมิใจที่ได้เรียนโรงเรียนนี้ 6) โรงเรียนสะอาด สงบ ร่มรื่น ปลอดภัย เป็นธรรมชาติ ช่วยให้สบายใจ 7) อาจารย์จัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างหลากหลาย จัดให้นักเรียนได้ลงมือทำงาน ทำสิ่งที่ท้าทาย และรู้จักใช้ประโยชน์จากสิ่งที่ทำ

5. องค์ประกอบสมรรถนะ คุณลักษณะ จิตใจ อารมณ์ของตัวนักเรียนเอง มี 9 ตัวบ่งชี้ สามารถอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 6.673 มีน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง .683 - .410 ตามลำดับดังนี้ 1) นักเรียนมักเรียนรู้ด้วยตนเอง จากการอ่าน และใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือ 2) นักเรียนรู้จักใช้ชีวิตอย่างพอดี ประหยัด เรียบง่าย แบ่งเวลาทำงาน 3) นักเรียนขยัน กระตือรือร้น เตรียมพร้อม ตั้งใจเรียน ทำงานส่งอาจารย์ตามเวลาที่กำหนด 4) นักเรียนมีความเป็นผู้นำ มีวินัย นำเพื่อนคิด เล่น อาสาทำงานให้ส่วนรวม 5) นักเรียนให้กำลังใจเพื่อน พูดให้เพื่อน

สบายใจเสมอ 6) นักเรียนเป็นตัวของตัวเอง เชื้อมั่น คิดเรื่องราวต่าง ๆ และสื่อสารกับผู้อื่นอย่างอิสระ เหมาะสมกับกาลเทศะ 7) นักเรียนแบ่งปัน ชอบช่วยเหลือเพื่อน หรือบุคคลอื่น ๆ เสมอ 8) นักเรียนมักแสดงออก และซักถามอาจารย์ในเรื่องที่ไม่เข้าใจ 9) นักเรียนชอบเรียนรู้เพื่ออนาคตที่ดีของตนเอง

6. องค์ประกอบคุณลักษณะของอาจารย์ ในการเป็นผู้ชี้แนะ มี 5 ตัวบ่งชี้ สามารถอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 5.456 มีน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง .725 - .511 ตามลำดับดังนี้ 1) อาจารย์ชี้แนะให้นักเรียนเป็นคนดี ให้กำลังใจเมื่อทำความดี 2) อาจารย์ตักเตือนเมื่อนักเรียนทำผิด ให้ความสำคัญ ธรรมกับนักเรียนอย่างทั่วถึง 3) อาจารย์ให้ความสำคัญ เอาใจใส่ ให้คำปรึกษาที่ดี ให้คำแนะนำอย่างมีเหตุผล 4) อาจารย์ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ยิ้มแย้ม แจ่มใส พูดจาไพเราะ จริงใจ 5) อาจารย์เป็นคนทันสมัย มีความเข้าใจ หัวดี และเป็นกันเองกับนักเรียน

7. องค์ประกอบสัมพันธภาพระหว่างเพื่อนกับนักเรียนมี 4 ตัวบ่งชี้ สามารถอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 4.161 มีน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง .626-.491 ตามลำดับดังนี้ 1) เพื่อนมักพูดคุยกัน รับฟังเรื่องราวและปัญหาของนักเรียน เมื่ออยู่ที่บ้าน หรือที่อื่น ๆ โดยผ่านสื่อต่าง ๆ 2) เพื่อนนักเรียนให้ความช่วยเหลือ ให้กำลังใจกันทางอ้อม เช่น ส่งข้อความผ่านสื่อออนไลน์ 3) นักเรียนและเพื่อนมีส่วนร่วมในการกำหนดบทลงโทษของตนเองเมื่อมีปัญหาที่โรงเรียน 4) เพื่อนรุ่นพี่คอยช่วยเหลือ นักเรียนเมื่อมาเรียนหรือต้องการความช่วยเหลือ

8. องค์ประกอบการจัดการเรียนการสอน มี 4 ตัวบ่งชี้ สามารถอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 3.812 มีน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง .625 - .331 ตามลำดับดังนี้ 1) อาจารย์ที่สอนนักเรียนสอนสนุก เข้าใจง่าย 2) อาจารย์สร้างบรรยากาศที่ดีในการเรียน ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ 3) อาจารย์จัดให้นักเรียนได้เรียนรู้ทั้งในห้องเรียน นอกห้องเรียน และนอกโรงเรียน 4) อาจารย์มอบหมายงาน และชี้แนะให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองทั้งจากเอกสาร หนังสือ และจากอินเทอร์เน็ต

9. องค์ประกอบการจัดช่องทางติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครองและสนับสนุนจิตใจในการเรียนรู้ มี 3 ตัวบ่งชี้ สามารถอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 3.788 มีน้ำหนักองค์ประกอบ ระหว่าง .751 - .428 ตามลำดับดังนี้ 1) ผู้ปกครองสามารถติดต่อสื่อสารกับโรงเรียนผ่านช่องทางที่สะดวก เช่น ผ่านสื่อออนไลน์ 2) โรงเรียนมีช่องทางติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครองของนักเรียนอย่างสะดวก ทั้งเอกสาร และผ่านสื่อออนไลน์ 3) โรงเรียนมีการสร้างแรงจูงใจ ให้รางวัล เกียรติบัตร เมื่อนักเรียนมีผลการเรียนดี หรือมีผลงานกิจกรรมที่ดี

10. องค์ประกอบการเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียนและการเอื้อโอกาสการทำกิจกรรม มี 3 ตัวบ่งชี้ สามารถอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 3.741 มีน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง .814 - .370 ตามลำดับดังนี้ 1) นักเรียนสนใจและเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนเสมอ 2) นักเรียนสนใจและเข้าร่วมกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์เพื่อส่วนรวมเสมอ 3) อาจารย์ให้การบ้านอย่างเหมาะสมกับเวลาและระดับความสามารถของนักเรียน มีค่าน้ำหนัก .370

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยในครั้งนี้สามารถอภิปรายในประเด็นสำคัญดังต่อไปนี้

1) ในภาพรวมองค์ประกอบและตัวบ่งชี้การส่งเสริมความสุขในการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม ทั้ง 10 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ลักษณะสภาพแวดล้อมชุมชนและโรงเรียน สิ่งอำนวยความสะดวกและบุคคลสนับสนุนการเรียนรู้ 2) ครอบครัวยุคใหม่เป็นแบบอย่างให้ความรัก ยอมรับ อบรมสั่งสอน และสนับสนุน 3) การพึ่งพาอาศัยกันในกลุ่มเพื่อน 4) การบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ในโรงเรียน 5) สมรรถนะคุณลักษณะ จิตใจ อารมณ์ของตัวนักเรียนเอง 6) คุณลักษณะของอาจารย์ในการเป็นผู้ชี้แนะ 7) สัมพันธภาพระหว่างเพื่อนกับนักเรียน 8) การจัดการเรียนการสอน 9) การจัดช่องทางติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครองและสนับสนุนจิตใจในการเรียนรู้ 10) การเข้าร่วมกิจกรรมและการเอื้อโอกาสการทำกิจกรรม โดยองค์ประกอบและตัวบ่งชี้การส่งเสริมความสุขใน

การเรียนรู้ของนักเรียนที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลและกำหนดข้อองค์ประกอบให้ครอบคลุมตัวบ่งชี้ในแต่ละองค์ประกอบ โดยแต่ละองค์ประกอบล้วนเป็นส่วนหนึ่งขององค์ประกอบหลักที่กำหนดไว้ในกรอบแนวคิดการวิจัย คือ 1) ด้านตัวนักเรียนเอง ครอบคลุมความสนใจใฝ่รู้ การเข้าร่วมกิจกรรม และสมรรถนะ คุณลักษณะ จิตใจ อารมณ์ 2) ด้านครอบครัว ครอบคลุมการเป็นแบบอย่างให้ความรัก ยอมรับ อบรมสั่งสอน และ สนับสนุน 3) ด้านเพื่อนนักเรียน ครอบคลุม ลักษณะนิสัยของเพื่อน การพึ่งพาอาศัยกัน การร่วมกันทำกิจกรรม 4) ด้านโรงเรียน ครอบคลุมคุณลักษณะของอาจารย์หลักสูตร การจัดการเรียนการสอน สภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน นโยบายการบริหาร สิ่งอำนวยความสะดวก และ 5) ด้านชุมชน ครอบคลุมบริบทของชุมชน สิ่งอำนวยความสะดวกในชุมชน และลักษณะของคนในชุมชน พิจารณาได้ว่า แม้ข้อองค์ประกอบอันเป็นผลจากการวิจัยจะเปลี่ยนไปบ้างจากที่ร่างกำหนดในกรอบแนวคิดการวิจัย ทว่าตัวบ่งชี้ในองค์ประกอบเดิมก็กระจายอยู่ในองค์ประกอบใหม่สามารถยอมรับได้ ดังที่ กัลยา วานิชย์บัญชา (2544 : 4) สรุปว่าการวิเคราะห์องค์ประกอบเป็นเทคนิคการจัดกลุ่มตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันให้อยู่ในกลุ่มเดียวกัน คือ อยู่ในองค์ประกอบเดียวกัน ส่วนตัวแปรที่อยู่ต่างองค์ประกอบกันจะสัมพันธ์กันน้อยมากหรืออาจไม่สัมพันธ์กัน การวิเคราะห์องค์ประกอบจึงช่วยให้กลุ่มตัวแปรที่สัมพันธ์กันในสภาพจริงได้อยู่ในองค์ประกอบเดียวกันที่จำเป็นต้องปรับเปลี่ยนชื่อไปบ้างในการศึกษาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้การส่งเสริมความสุขในการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถมซึ่งมีบริบทเฉพาะ ได้แก่ กำหนดอัตลักษณ์ของนักเรียน คือ นักเรียนมีความสุข มีคุณธรรม เป็นผู้นำ ช่างคิด มั่นใจและกล้าแสดงออก รวมทั้งโรงเรียนจัดหลักสูตร “Fun Find Focus” ในการจัดการเรียนรู้สำหรับนักเรียน รวมทั้งบริบทแวดล้อมในที ๆ โรงเรียนตั้งอยู่ (โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม, 2554; 2560) ย่อมได้องค์ประกอบที่มีชื่อแตกต่าง

จากที่ร่างไว้เดิมอันได้จากการสังเคราะห์งานวิจัยในบริบทที่ยังมีความแตกต่างบางประการ

2) การพิจารณาผลการวิจัยองค์ประกอบและตัวบ่งชี้การส่งเสริมความสุขในการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยฝ่ายประถม เป็นรายองค์ประกอบสามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

(1) องค์ประกอบลักษณะสภาพแวดล้อมชุมชนและโรงเรียน สิ่งอำนวยความสะดวกและบุคคลสนับสนุนการเรียนรู้ มี 13 ตัวบ่งชี้ สามารถอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 12.024 มีน้ำหนักองค์ประกอบ ระหว่าง .790 - .404 แสดงให้เห็นว่าการที่โรงเรียนมีการบริหารจัดการหลักสูตรตาม “Fun Find Focus” ให้นักเรียนได้เรียนรู้อย่างสนุกสนาน ค้นหาคำที่นักเรียนชอบที่จะเรียนรู้ และได้ค้นพบสิ่งนักเรียนชอบที่จะเรียนรู้และพัฒนาต่อยอด มีการจัดการเรียนรู้รายวิชาเลือกเสรีจำนวนมาก จัดกิจกรรม และหลักสูตรเสริมที่หลากหลาย ประกอบกับโรงเรียนตั้งอยู่ในพื้นที่คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม, 2554; 2560) รวมทั้งสภาพแวดล้อมอื่น ๆ ที่จัดโดยมหาวิทยาลัยอย่างเกื้อกูลกัน บุคคลในชุมชนมีวัฒนธรรมการอยู่ร่วมกันอย่างสุขสงบ มีความเป็นมิตร การจราจรเป็นระเบียบ มีต้นไม้จำนวนมาก ปลอดภัย มีแหล่งเรียนรู้หลากหลาย มีระบบเทคโนโลยี การสื่อสารออนไลน์ที่เพียงพอ มีสถานที่นันทนาการและเล่นกีฬา นับเป็นสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยการเรียนรู้ทั้งสถานที่และบุคคล อันสนับสนุนให้นักเรียนมีความสุขในการเรียนรู้ ดังที่ ฐิตียา อัลอิตรีซี (2551) และ ธารณี ทองงอก ภารดี อนันตนาวิ สุขุม มูลเมือง คุณวุฒิ คนฉลาด (2557 : 1-17) วิจัยพบว่าการมีชุมชนสุขสงบและมีการสนับสนุนการศึกษาช่วยให้นักเรียนเรียนรู้ได้อย่างมีความสุข และที่สำคัญที่สุดสะอาด สมศักดิ์ ลีลา สุรินทร์ สุทธิธาทิพย์ (2560) วิจัยพบว่าสภาพแวดล้อมการจัดสถานที่ในโรงเรียน สิ่งอำนวยความสะดวก เป็นตัวบ่งชี้ในองค์ประกอบด้านกายภาพในโมเดลความสุขของนักเรียนระดับประถมศึกษา

(2) องค์ประกอบครอบครัวเป็นแบบอย่างให้ความรัก ยอมรับ อบรมสั่งสอน และสนับสนุน มี 8 ตัวบ่งชี้ สามารถอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 7.386 มีน้ำหนักองค์ประกอบ ระหว่าง .786 - .396 แสดงให้เห็นว่าครอบครัวที่อบอุ่น ผู้ปกครองมีความยืดหยุ่น รับฟังความคิดเห็น ไว้วางใจและเชื่อมั่นนักเรียน ทำกิจกรรมร่วมกับนักเรียน ช่วยสนับสนุนการเรียนรู้อย่างมีความสุข ดังที่ ธารณี ทองงอก ภารดี อนันตนาวิ สุขุม มูลเมือง คุณวุฒิ คนฉลาด (2557 : 1-17) วิจัยพบว่า องค์ประกอบด้านครอบครัวมีความสำคัญที่ทำให้นักเรียนเรียนรู้ได้อย่างมีความสุข สอดคล้องกับที่ ฐิตียา อัลอิตรีซี (2551) วิจัยพบว่าการมีครอบครัวอบอุ่น เป็นองค์ประกอบส่งเสริมการเรียนรู้มีความสุขของนักเรียน รวมทั้ง ธารณี ทองงอก ภารดี อนันตนาวิ สุขุม มูลเมือง คุณวุฒิ คนฉลาด (2557 : 1-17) วิจัยพบว่า ครอบครัวเป็นองค์ประกอบหลักของการเรียนรู้ของนักเรียนทำให้เรียนรู้ได้อย่างมีความสุข

(3) องค์ประกอบการพึ่งพาอาศัยกันในกลุ่มเพื่อน มี 6 ตัวบ่งชี้ สามารถอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 7.048 มีน้ำหนักองค์ประกอบ ระหว่าง .727-478 แสดงให้เห็นว่าการพึ่งพาอาศัยกันในกลุ่มเพื่อน การร่วมทุกข์ร่วมสุข ให้ความช่วยเหลือให้กำลังใจกัน รับฟังเรื่องราวและปัญหาอันและกัน นักเรียนจึงเกิดความรักเพื่อน ช่วยให้นักเรียนเรียนรู้ได้อย่างมีความสุข (มารุต พัฒนา, 2557) ดังที่ ฐิตียา อัลอิตรีซี (2551) วิจัยพบว่าตัวบ่งชี้ด้านการมีเพื่อนที่ดีช่วยส่งเสริมการเรียนรู้มีความสุขของนักเรียนรวมทั้งที่ ปัทมา ทองสม (2554) วิจัยพบว่าคุณลักษณะของเพื่อนช่วยให้นักเรียนเรียนรู้ได้อย่างมีความสุข

(4) องค์ประกอบการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ในโรงเรียน มี 7 ตัวบ่งชี้ สามารถอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 6.928 มีน้ำหนักองค์ประกอบ ระหว่าง .626 - .347 แสดงให้เห็นว่าการบริหารจัดการโรงเรียนด้านสภาพแวดล้อมด้านกายภาพ ทั้งสิ่งอำนวยความสะดวก ความปลอดภัย สะอาด สงบ ร่มรื่น ปลอดภัย มีการจัดระเบียบแบบแผนที่ดี จัดกิจกรรมที่ดี รวมทั้งอาจารย์จัดกิจกรรม

เสริมการเรียนรู้ที่ดี ผสานกันเกิดสภาพการเรียนรู้ที่มีความสำคัญต่อการเกิดความสุขในการเรียนรู้ของนักเรียน ดังที่ ธารณ์ ทองงอก ภารดี อนันตนาวิ สุขุมมูลเมือง คุณวุฒิ คนฉลาด (2557 : 1-17) วิจัยพบว่าตัวบ่งชี้ด้านโรงเรียนช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ที่มีความสุขของนักเรียน รวมทั้ง ลำอานค์ สุดสะอาด สมศักดิ์ ลีลา สุรินทร์ สุทธิธาทิพย์ (2560) วิจัยพบว่าสภาพแวดล้อมการจัดสถานที่ในโรงเรียน สิ่งอำนวยความสะดวก เกี่ยวข้องโดยตรงกับความสุขของนักเรียน

(5) องค์ประกอบสมรรถนะ คุณลักษณะจิตใจ อารมณ์ของตัวนักเรียนเอง มี 9 ตัวบ่งชี้ สามารถอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 6.673 มีน้ำหนักองค์ประกอบ ระหว่าง .683 - .410 แสดงให้เห็นว่าการที่นักเรียนมักเรียนรู้ด้วยตนเอง รู้จักใช้ชีวิตอย่างพอดี กระตือรือร้น ตั้งใจเรียน ในเวลาเดียวกันก็แสดงภาวะผู้นำ ทำงานให้ส่วนรวม ให้กำลังใจและช่วยเหลือเพื่อน เป็นสมรรถนะ คุณลักษณะ จิตใจ อารมณ์ของตัวนักเรียนเองที่สำคัญอันเป็นพื้นฐานของการเกิดความสุขในการเรียนรู้ ดังที่ วิชัย วงษ์ใหญ่ และ มารุต พัฒนา (2562ข : 4-5) ได้สรุปว่าเมื่อผู้เรียนเป็นนักเรียนที่ดี เรียนรู้อย่างจริงจังตั้งใจ ทำให้เกิดความสุขในการเรียนรู้ สำราญ สิริภคมงคล ศิริเดช สุชีวะ และโชติกา ภาชีผล (2556) วิจัยพบว่า ความเชื่อมั่นในตนเอง และการมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน เกี่ยวข้องโดยตรงกับความสุขในการเรียนรู้ และที่ Talebzadeh & Samkan (2011) วิจัยพบว่าสภาพร่างกาย (Physical factor) สังคมและอารมณ์ (Social – emotional factor) ลักษณะของแต่ละบุคคล (Individual factor) ช่วยส่งเสริมความสุขของนักเรียนขณะอยู่ในโรงเรียน สอดคล้องกับ ที่มารุต พัฒนา (2557) วิจัยพบว่า สิ่งส่งเสริมความสุขในการเรียนรู้ คือ การที่นักเรียนขยันเรียน มีแรงจูงใจในการเรียน ขยันทำงานที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มที่ มาโรงเรียนสม่ำเสมอด้วยความตื่นตัวและสบายใจ มุ่งมั่นอยากเรียนรู้ กระตือรือร้นที่จะเรียน รักครู รักเพื่อน รักโรงเรียน สนุกกับการเรียน และแสวงหาความรู้ด้วยตนเองสอดคล้องกับที่กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข (2554) เสนอว่าสภาพจิตใจ สมรรถภาพ

ของจิตใจ คุณภาพของจิตใจ และปัจจัยสนับสนุนช่วยส่งเสริมให้บุคคลเกิดความสุข อันเชื่อมโยงกับความสุขในการเรียนรู้ รวมทั้งที่ ฐิตติยา อัลอิตรีสี (2551) และ ธารณ์ ทองงอก ภารดี อนันตนาวิ สุขุมมูลเมือง คุณวุฒิ คนฉลาด (2557 : 1-17) วิจัยพบว่าตัวนักเรียนเป็นองค์ประกอบหลักในการเรียนรู้ที่มีความสุข นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับที่ กรองทิพย์ นาควิเชตร และคณะ (2562: 485-499) วิจัยพบว่าความรู้สึกทางบวกที่บุคคลมีความสุข ภูมิใจ สบายใจจากการที่ได้ทำความดีเพื่อตนเอง เพื่อผู้อื่น เพื่อหน่วยงาน เพื่อสังคม ส่งผลให้สบายใจ จิตใจเข้มแข็งทำให้บุคคลมีความสุข และที่ ประภาภัทร นิยม (2557) กล่าวถึงความสุขจากการเรียนรู้ว่า นอกจากจะเกิดจากการได้รับสิ่งที่พอใจ ยังเกิดจากการให้ ซึ่งเป็นความสุขแบบขาออกนั้นเกิดจากการให้ ได้แก่ การให้สิ่งของ การให้โอกาส การให้อภัย การนำสิ่งที่มีอยู่ออกมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น ซึ่งเป็นการแสดงออกถึงภาวะผู้นำของนักเรียน

(6) องค์ประกอบคุณลักษณะของอาจารย์ในการเป็นผู้ชี้แนะ มี 5 ตัวบ่งชี้ สามารถอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 5.456 มีน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง .725 - .511 แสดงให้เห็นว่าคุณลักษณะของอาจารย์ที่เป็นคนทันสมัย เป็นแบบอย่างที่ดี ชี้แนะให้นักเรียนเป็นคนดี เอาใจใส่นักเรียน ยิ้มแย้มแจ่มใส พูดจาไพเราะ มีความจริงใจ เป็นกันเอง ให้คำปรึกษา คอยตักเตือน และให้ความเป็นธรรมแก่นักเรียน ช่วยส่งเสริมความสุขในการเรียนรู้ของนักเรียน ดังที่ ลำอานค์ สุดสะอาด สมศักดิ์ ลีลา สุรินทร์ สุทธิธาทิพย์ (2560) วิจัยพบว่าองค์ประกอบด้านอารมณ์และสังคมบางประการ คือ การมีสัมพันธภาพกับครูและลักษณะของครู เกี่ยวข้องโดยตรงกับความสุขของนักเรียน และที่ Phelan, R.J. (1999) วิจัยพบว่าลักษณะของครูที่เป็นมิตร ให้คำแนะนำ ชี้แนะให้นักเรียนเป็นคนดี ให้กำลังใจ ทำให้นักเรียนได้เรียนรู้อย่างมีความสุข สอดคล้องกับงานวิจัยของอิสรา จิตตะ โล วร า พ ร เอราวรณ สมเกียรติ ทานอก (2559) ที่วิจัยพบว่าตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงต่อการเรียนรู้ที่มีความสุขของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ ประการหนึ่งคือ คุณลักษณะของครู และตัวแปรที่มีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักเรียน คือ บรรยากาศในห้องเรียน ซึ่งครูเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการจัดการ

(7) องค์ประกอบสัมพันธภาพระหว่างเพื่อนกับนักเรียน มี 4 ตัวบ่งชี้ สามารถอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 4.161 มีน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง .626-.491 แสดงให้เห็นว่าสัมพันธภาพที่ดีระหว่างเพื่อนกับนักเรียน ได้พูดคุย รับฟังเรื่องราวและปัญหาหันและกัน ช่วยเหลือ ให้กำลังใจกัน อีกทั้งมีเพื่อนรุ่นพี่คอยช่วยเหลือ ช่วยส่งเสริมความสุขในการเรียนรู้ของนักเรียน ดังที่ มารุต พัฒนาผล (2557) สรุปความสุขในการเรียนรู้ของนักเรียนโดยให้ความสำคัญแก่อารมณ์และการปฏิบัติที่ดีตามบทบาทของนักเรียนประการหนึ่ง คือ การได้ร่วมปฏิบัติกิจกรรมกับกลุ่มเพื่อนและเพื่อนรายบุคคล และที่ ฐิตียา อัลอิดริสซี (2551) วิจัยพบว่า การมีเพื่อนดี เป็นตัวบ่งชี้การส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักเรียน

(8) องค์ประกอบการจัดการเรียนการสอน มี 4 ตัวบ่งชี้ สามารถอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 3.812 มีน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง .625 - .331 แสดงให้เห็นว่าการที่อาจารย์จัดการเรียนการสอนที่สนุก เข้าใจง่าย สร้างบรรยากาศที่ดี จัดให้นักเรียนได้เรียนรู้ทั้งในห้องเรียน นอกห้องเรียน และนอกโรงเรียน รวมทั้งให้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ช่วยส่งเสริมความสุขในการเรียนรู้ของนักเรียน ดังที่มารุต พัฒนาผล (2557) สรุปความสุขในการเรียนรู้ของนักเรียน โดยให้ความสำคัญในเรื่องอารมณ์และการปฏิบัติที่ดีตามบทบาทของนักเรียน สอดคล้องความถนัดธรรมชาติและความสนใจของนักเรียน สะท้อนเป็นพฤติกรรมการเรียนรู้อย่างมีความสุข สนุกกับการเรียน และที่ ฐิตียา อัลอิดริสซี (2551) วิจัยพบว่า องค์ประกอบด้านการมีครูดีเป็นตัวบ่งชี้การส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน สำราญ สิริภคมงคล ศิริเดช สุชีวะ และโชติกา ภาษีผล (2556) วิจัยพบว่าองค์ประกอบ ด้านคุณภาพของครูผู้สอน ด้านการมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน เกี่ยวข้อง

โดยตรงกับการส่งเสริมความสุขในการเรียนรู้ของนักเรียน สำอางค์ สุดสะอาด สมศักดิ์ ลิลา สุรินทร์ สุทธิธาทิพย์ (2560) วิจัยพบว่าองค์ประกอบบรรยากาศการเรียนการสอน ลักษณะของครู วิธีการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวข้องโดยตรงกับการส่งเสริมความสุขในการเรียนรู้ของนักเรียน รวมทั้งที่ Talebzadeh & Samkan (2011) วิจัยพบว่า การจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนมีความสำคัญต่อความสุขของนักเรียนขณะอยู่ในโรงเรียน

(9) องค์ประกอบการจัดช่องทางติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครองและสนับสนุนจิตใจในการเรียนรู้ มี 3 ตัวบ่งชี้ สามารถอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 3.788 มีน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง .751 - .428 แสดงให้เห็นว่าการจัดช่องทางติดต่อสื่อสารที่สะดวก รวดเร็ว หลากหลายช่องทาง รวมถึงการสื่อสารจูงใจให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ ช่วยสนับสนุนการเรียนรู้ เป็นการส่งเสริมความสุขในการเรียนรู้ของนักเรียน ดังที่ กรุณา เลิศพุทธิภิญโญ (2563 : สัมภาษณ์) เสนอว่าการติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครองหลากหลายช่องทางเพื่อขอรับความคิดเห็นและความร่วมมือ ช่วยให้เกิดการสนับสนุนการเรียนรู้ของนักเรียน สอดคล้องกับที่ ธารณ์ ทองงอก ภารดี อนันตนาวิ สุขุม มูลเมือง คุณวุฒิ คนฉลาด (2557 : 1-17) วิจัยพบว่า การให้การสนับสนุนของครอบครัวช่วยให้นักเรียนเรียนรู้อย่างมีความสุข และที่สุมาลี มีพงษ์ (2559 : 1- 14) วิจัยพบว่า ความร่วมมือของผู้ปกครองกับโรงเรียนในด้านห้องปฏิบัติการ ด้านวิชาการ การจัดแหล่งเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการปรับตัวทางสังคมและคุณธรรมของนักเรียน และที่ ฐิตียา อัลอิดริสซี (2551) วิจัยพบว่า การมีครอบครัวอบอุ่น ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน รวมทั้งที่ สำอางค์ สุดสะอาด สมศักดิ์ ลิลา สุรินทร์ สุทธิธาทิพย์ (2560) วิจัยพบว่า การส่งเสริมศักยภาพผู้เรียน ได้แก่ การกระตุ้นพรสวรรค์ การส่งเสริมความสามารถพิเศษ การมีส่วนร่วมของนักเรียน เป็นตัวบ่งชี้ในองค์ประกอบด้านกายภาพในโมเดลความสุขของนักเรียนระดับประถมศึกษา ซึ่งโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย ฝ่าย ประถม มีการสื่อสาร
จูงใจในการส่งเสริมการเรียนรู้ที่ดีโดยการมอบรางวัล
เกียรติบัตร เมื่อนักเรียนมีผลการเรียนดี หรือมีผลงาน
กิจกรรมที่ดี เป็นที่รับทราบร่วมกันทั้งนักเรียนและ
ผู้ปกครอง ย่อมเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ของ
นักเรียนตามทฤษฎีความต้องการของมนุษย์
(Maslow, 1998) ที่ว่า ความสุขเกิดจากการได้รับการ
ตอบสนองในสิ่งที่ต้องการ ซึ่งความภาคภูมิใจของ
นักเรียนจากการได้รับรางวัล เกียรติบัตร เป็นความ
ต้องการการยกย่อง ซึ่งอยู่ในลำดับถัดจากความ
ต้องการทางร่างกาย ความต้องการความปลอดภัย
และความต้องการความรักความเป็นเจ้าของ

(10) องค์ประกอบการเข้าร่วมกิจกรรมของ
นักเรียนและการเอื้อโอกาสการทำกิจกรรม มี
3 ตัวบ่งชี้ สามารถอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ
3.741 มีน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง .814 - .370
แสดงให้เห็นว่าการเข้าร่วมกิจกรรมที่นักเรียนสนใจ
โดยไม่มีการบ้านมากจนเป็นอุปสรรคในการร่วม
กิจกรรม ช่วยส่งเสริมความสุขในการเรียนรู้ของ
นักเรียน ดังที่ ริชาร์ด สตีเวน (อ้างถึงในกรม
สุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข, 2554) เสนอวิธี
สร้างความสุขสำหรับบุคคลไว้ 10 ประการ ประการ
หนึ่ง คือ การรับฟัง ในการพูดคุยกับเพื่อน การมี
โอกาสพูดคุยกับเพื่อน และที่ฮาร์วาร์ด (Mineo,
2017) วิจัยพบว่า การสร้างความสุขมีหลายวิธีการ
ประการหนึ่ง คือ การมีสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่นและ
บุคคลรอบข้าง ได้เข้าร่วมกิจกรรมในสังคม และที่
Kang (2019) วิจัยพบว่า ความสุขในชีวิตของบุคคล
เกิดจากสาเหตุที่สำคัญ คือ การได้ทำกิจกรรมที่ชื่นชอบ
การเล่น การได้มีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ทำให้เกิด
การปรับตัว เรียนรู้วิธีการในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นใน
สถานการณ์ต่าง ๆ ในการนี้นักเรียนย่อมมีภารกิจในการ
เรียนรู้ทั้งด้านวิชาการและการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ
เมื่ออาจารย์เอื้อโอกาสการทำกิจกรรม มอบการบ้าน
แก่นักเรียนอย่างเหมาะสมกับเวลาและระดับ
ความสามารถของนักเรียนย่อมมีส่วนช่วยส่งเสริมให้
นักเรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมได้อย่างอิสระ เป็นส่วน
หนึ่งของการส่งเสริมการเรียนรู้ที่มีความสุข และที่
มารุต พัฒนาผล (2557) สรุปว่า การที่นักเรียนได้เข้าร่วม

ปฏิบัติกิจกรรมกับกลุ่มเพื่อน ตามความถนัด ตาม
ธรรมชาติและความสนใจของนักเรียน จะสะท้อนเป็น
พฤติกรรมการเรียนรู้ที่มีความสุข นักเรียนได้มีการ
สร้างความสัมพันธ์กับเพื่อน ดังที่ สำราญ สิริภค
มงคล ศิริเดช สุชีวะ และโชติกา ภาชีผล (2556) วิจัย
พบว่า ความสัมพันธ์กับเพื่อนเกี่ยวข้องกับ
ความสุขในการเรียนรู้ของนักเรียน และที่ สำอางค์ สุด
สะอาด สมศักดิ์ ลิลา สุรินทร์ สุทธิธาทิพย์ (2560)
วิจัยพบว่า สัมพันธภาพระหว่างเพื่อนนักเรียน ซึ่ง
เกิดขึ้นได้ทั้งในการเรียนรู้ในชั้นเรียนและการร่วม
กิจกรรม ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้ที่มีความ
สุข

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยครั้งนี้มีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1) โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ฝ่ายประถมจำเป็นต้องสืบสานและพัฒนาองค์
ประกอบและตัวบ่งชี้การส่งเสริมความสุขในการ
เรียนรู้ของนักเรียน ทั้ง 10 องค์ประกอบ ซึ่งสามารถ
เป็นองค์ประกอบและตัวบ่งชี้การส่งเสริมความสุขใน
การเรียนรู้ของนักเรียน โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถมได้ร้อยละ 61.017 ให้
ต่อเนื่องและเพิ่มสูงขึ้น โดยเฉพาะ องค์ประกอบ
ลำดับท้าย คือ องค์ประกอบการจัดช่องทาง
ติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครองและสนับสนุนจูงใจในการ
เรียนรู้ องค์ประกอบการเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียน
และการเอื้อโอกาสการทำกิจกรรม

2) อาจารย์ผู้สอนควรได้รับทราบข้อมูลจาก
การวิจัยครั้งนี้ เพื่อเป็นฐานของการพัฒนาการจัดการ
เรียนรู้ การจัดกิจกรรม และร่วมบริหารโรงเรียนอย่าง
สอดคล้องกับสภาพจริงในบริบทที่เป็นปัจจุบันของ
โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม

3) ผู้ปกครองควรได้รับทราบข้อมูลจากการ
วิจัยครั้งนี้ โดยเฉพาะองค์ประกอบครอบครัวเป็น
แบบอย่างให้ความรัก ยอมรับ อบรมสั่งสอน และ
สนับสนุน และองค์ประกอบสมรรถนะ คุณลักษณะ
จิตใจ อารมณ์ของตัวนักเรียนเองที่ส่งเสริมความสุขใน
การเรียนรู้ของนักเรียน เพื่อเป็นฐานของการส่งเสริม
การเรียนรู้ของนักเรียนในบทบาทของผู้ปกครอง

4) นักเรียนควรได้รับทราบข้อมูลจากการวิจัยครั้งนี้โดยสรุป โดยเฉพาะองค์ประกอบสมรรถนะคุณลักษณะ จิตใจ อารมณ์ของตัวนักเรียนเองที่ส่งเสริมส่งเสริมความสุขในการเรียนรู้ เพื่อเป็นฐานให้นักเรียนได้พัฒนาตนเองสู่การเรียนรู้อย่างมีความสุขยิ่งขึ้นและต่อเนื่อง

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป

1) ควรวิจัยเพื่อพัฒนานวัตกรรมพัฒนาการส่งเสริมความสุขในการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม

2) ควรวิจัยแนวทางพัฒนาอาจารย์ให้มีคุณลักษณะส่งเสริมความสุขในการเรียนรู้ ของนักเรียนโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม

3) ควรวิจัยปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม ใน 3 ระดับ คือ ระดับโรงเรียน ระดับห้องเรียน และระดับนักเรียน เพื่อการบริหารจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบ

กิตติกรรมประกาศ

ขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิร่วมประชุมสนทนากลุ่มและตรวจสอบความเหมาะสมของร่างองค์ประกอบและตัวบ่งชี้การส่งเสริมความสุขในการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม คือ ศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูริย์ สินลารัตน์ ศาสตราจารย์ ดร.ธีระ รุญเจริญ รองศาสตราจารย์ ดร. มารุต พัฒผล รองศาสตราจารย์ ลัดดา ภูเกียรติ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุกัญญา แซ่มซ้อย ดร.บวรวิทย์ เสือไกร ดร. กิตติภพ ภวณัฐกุลธร บาทหลวง ดร.จักรี พันธุ์สมบัติ และ ดร. สิริพัชร รัตแพทย์

เอกสารอ้างอิง

กมล รอดคล้าย. (2562). *เข้มทิศทางการศึกษาไทย*. กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.

กรองทิพย์ นาควิเชตร และคณะ. (2562). การพัฒนาความดีของคนไทยยุคใหม่. *รายงานสืบเนื่องจากการประชุมทางวิชาการและเผยแพร่ผลงานวิจัยคัดสรร สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ ครั้งที่ 3 : การจัดการศึกษาเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต. The 3rd APHEIT Inaugural Academic Conference วันที่ 2 - 3 กุมภาพันธ์ 2562 ณ Kensington English Garden Resort Khaoyai...Lifelong Learning อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา*. นครราชสีมา : สมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (สสอท.) สาขาวิชาศึกษาศาสตร์. หน้า 485-499.

กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. (2554). *ความสุข “นัยของความสุข”*. [ออนไลน์]. ได้จาก: <https://www.dmh.go.th/newsสืบค้นเมื่อวันที่ 18 มกราคม 2562>.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กระทรวงศึกษาธิการ
กรรณา เลิศพุทธิภิญโญ. *เป็นผู้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับการบริหารโรงเรียน*, นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยนครราชสีมาเป็นผู้สัมภาษณ์, ที่โรงเรียนวานิชวิทยา อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา.

กัลยา วานิชย์บัญชา. (2544). *การวิเคราะห์ตัวแปรหลายตัวด้วย SPSS for Windows*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

จิตติยา อัลอิตริสี. (2551). *การพัฒนาตัวบ่งชี้การส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ในจังหวัดปัตตานี*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและประเมินผล มหาวิทยาลัยทักษิณ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ.

- ธวัชชัย เก็นโนนกอก ไพศาล หวังพานิช กรองทิพย์ นาควิเชตร สงวนพงศ์ ชวนชม. (2559). องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ความสามารถในการสื่อสารของผู้อำนวยการโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. *วารสารบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น*. 12(2): 98 – 106.
- ธารณ์ ทองงอก ภารดี อนันตนาวิ สุขุม มูลเมือง คุณวุฒิ คนฉลาด. (2557). การพัฒนาตัวบ่งชี้การเรียนรู้ที่มีความสุขของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี. *วารสารบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*. 11(20): 1 -17.
- ธีระ รุญเจริญ. (2562ก). *จิตวิทยาพัฒนาความเป็นครู ในยุคเด็ก Gen Z. กิจกรรมวันครู และรับฟังแนวความคิดการพัฒนาวิชาชีพครู* จัดโดยคณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา วันที่ 13 มกราคม 2562 ณ ห้องประชุมลำตะคอง วิทยาลัยนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา.
- .(2562ข). *การจัดการเรียนรู้ยุคระบบนิเวศทางการศึกษาเปลี่ยนใหม่. การประชุมสัมมนาทางวิชาการระดับชาติและงานบริหารสัมพันธ์ประจำปี 2562*. วันที่ 26 เมษายน 2562 ณ โรงแรมแอมบาสซาเดอร์ซิตี จอมเทียน จังหวัดชลบุรี.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2546). *การวิจัยเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ประภาภัทร นิยม. (2557) *ความสุขจากการเรียนรู้. โรงเรียนรุ่งอรุณ 2014*. (ออนไลน์). ได้จาก : <http://www.roong-aroon.ac.th> สืบค้นเมื่อวันที่ 2 มีนาคม 2562.
- ปัทมา ทองสม. (2554). การพัฒนาดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต สังกัดกระทรวงสาธารณสุข. *วารสารการพยาบาลและการศึกษา*.4(1) มกราคม - เมษายน 2554 :92-111.
- พระไพศาล วิสาโล. (มปป). *ทำงานอย่างไรให้มีความสุข*. (ออนไลน์) ได้จาก : <https://www.youtube.com>. สืบค้นเมื่อวันที่ 22 ตุลาคม 2561.
- มารุต พัฒผล. (2557). รูปแบบการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เสริมสร้างการรู้คิดและมีความสุขในการเรียนรู้ของผู้เรียนระดับประถมศึกษา. *วารสารวิชาการ Veridian E - journal ฉบับสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และศิลปะ*. 7(3): 682 – 699.
- โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม. (2554). *รายงานผลการประเมินตนเอง โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2554*. กรุงเทพฯ : โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม.
- . (2560). *แผนยุทธศาสตร์โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม พ.ศ.2560-2563* กรุงเทพฯ : โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม.
- . (2562). *เอกสารลงทะเบียนรายวิชาเลือกเสรี โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยฝ่ายประถม*. กรุงเทพฯ : โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม.
- . (2563). *วิจัยความสุขของนักเรียนโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม*. ฝ่ายกิจการนักเรียน โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม.
- ลัดดาวัลย์ เพชรโรจน์ และอัจฉรา ชานีประศาสน์. (2545). *ระเบียบวิธีวิจัย*. กรุงเทพฯ : พิมพ์ดีการพิมพ์.
- วิชัย วงษ์ใหญ่ และ มารุต พัฒผล. (2562ก). *การเรียนรู้บนฐาน Passion : Passion – Based Learning*. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. กรุงเทพฯ : ศูนย์ผู้นำนวัตกรรมการเรียนรู้. (ออนไลน์) ได้จาก : www.curriculumandlearning.com. สืบค้นเมื่อวันที่ 10 กันยายน 2562.
- . (2562ข). *การเรียนรู้อย่างจริงจังตั้งใจ (Active Deep Learning)*.บัณฑิต วิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. กรุงเทพฯ : ศูนย์ผู้นำนวัตกรรมการเรียนรู้. (ออนไลน์) ได้จาก : www.curriculumandlearning.com. สืบค้นเมื่อวันที่ 10 กันยายน 2562.

- สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ป.อ. ปยุตฺโต). (2562). *มองดู ฉันทะ - ตัณห*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ผลิธัมม์ ในเครือบริษัทสำนักพิมพ์แพรวและโฮม จำกัด.
- สุมาลี มีพงษ์. (2559). การเชื่อมโยงการศึกษาโดยครอบคลุมกับโรงเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็กระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. *วารสารวิจัยการบริหารการพัฒนา*. 6(2) กรกฎาคม - ธันวาคม 2559 : 1 - 14.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.(2561). *มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 ในรูปแบบของผลลัพธ์ ที่พึงประสงค์*. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำราญ สิริภคมงคล ศิริเดช สุชีวะ และโชติกา ภาชีผล. (2556). มาตรการวัดความสุขในการเรียนสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย. *วารสาร ทสศ สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (SDU Research Journal)*. 9(2): 51 - 66.
- สำอังก์ สุดสะอาด สมศักดิ์ ลีลา และสุรินทร์ สุทธิธาทิพย์. (2560). การพัฒนาแบบวัดความสุขของผู้เรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์*. 19(3): 103 - 117.
- อิสรา จิตตะโล วราพร เอรารวรรณ สมเกียรติ ทานอก (2559) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ที่มีความสุขของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์. *วารสารวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*. 22(1): 386 - 396.
- Hair & Others. (2006). *Multivariate Data Analysis*. (6 th ed.). New Jersey : Pearson Prentice Hall.
- Kang. (2019). *What on skill = An Awesome of Life?*. TEDx Kelowa. Retrieved November 19, 2019, from <https://www.youtube.com>
- Maslow, A (1998). *Maslow Hierarchy of Need*. Retrieved April 17, 2019, from: <http://www.iloveulove.com/psychology/maslowhon.htm>
- Mineo, L. (2017). *The Harvard Gezzete, Health & Medicine : Good genes are nice , but joy is better*. Retrieved October 8, 2018, from <https://news.harvard.edu/gazette/story/2017/04>.
- Pearson & Mundform. (2010). Recommended Sample size for Conducting Exporatory Factor Analysis on Dichotomous Data. *Journal of Modern Applied of Statistical Methods*. 9(2): 353 - 368.
- Phelan, R.J. (1999). The Relationship between Student and Teacher Perception of the Organization Climate of Their School. *Dissertation Abstract International*. 2(3): 245 - 260.
- Talebzadeh, F., & Samkan, M. (2011). Happiness for our kids in school: A concept model. *Procedia – Social and Behavioral Sciences*, 29 1462 - 1417.